

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 3 september 2015*

”Överklagande — Förordning (EG) nr 737/2010 — Genomförandebestämmelser till förordning (EG) nr 1007/2009 — Saluförande av sälprodukter — Importbegränsningar och begränsningar för saluförande av nämnda produkter — Giltighet — Rättslig grund — Artikel 95 EG — Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna — Artikel 17 — Förenta nationernas deklaration om ursprungsbefolkningarnas rättigheter — Artikel 19”

I mål C-398/13 P,

angående en talan enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som väckts den 8 juli 2013,

Inuit Tapiriit Kanatami, Ottawa (Kanada),

Nattivak Hunters’ and Trappers’ Organisation, Qikiqtarjuaq (Kanada),

Pangnirtung Hunters’ and Trappers’ Organisation, Pangnirtung (Kanada),

Jaypootie Moesesie, Qikiqtarjuaq,

Allen Kooneeliusie, Qikiqtarjuaq,

Toomasie Newkingnak, Qikiqtarjuaq,

David Kuptana, Ulukhattok (Kanada),

Karliin Aariak, Iqaluit (Kanada),

Canadian Seal Marketing Group, Québec (Kanada),

Ta Ma Su Seal Products Inc., Cap-aux-Meules (Kanada),

Fur Institute of Canada, Ottawa,

NuTan Furs Inc., Catalina (Kanada),

GC Rieber Skinn AS, Bergen (Norge),

Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Nuuk, Grönland (Danmark)

Johannes Egede, Nuuk,

* Rättegångsspråk: engelska.

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), Nuuk,

William E. Scott & Son, Edinburgh (Förenade kungariket),

Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Cap-aux-Meules,

Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi, Istanbul (Turkiet),

Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd, Fleur-de-Lys (Kanada),

företrädna av H. Viaene, J. Bouckaert och D. Gillet, advocaten,

klagande,

i vilket de andra parterna är:

Europeiska kommissionen, företrädd av K. Mifsud-Bonnici och C. Hermes, båda i egenskap av ombud,

svarande i första instans,

med stöd av

Europaparlamentet, företrätt av L. Visaggio och J. Rodrigues, båda i egenskap av ombud,

Europeiska unionens råd, företrätt av K. Michoel och M. Moore, båda i egenskap av ombud,

intervenienter i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden T. von Danwitz (referent) samt domarna C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász och D. Šváby,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: handläggaren M. Aleksejev,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 9 februari 2015,

och efter att den 19 mars 2015 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters' and Trappers' Association, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, Jaypootie Moesiesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products, Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs, Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son,

Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi och Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 25 april 2013 i målet Inuit Tapiriit Kanatami m.fl./kommissionen (T-526/10, EU:T:2013:215) (nedan kallad den överklagade domen). I den överklagade domen ogillade tribunalen klagandenas talan om ogiltigförklaring av kommissionens förordning (EU) nr 737/2010 av den 10 augusti 2010 om genomförandebestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1007/2009 om handel med sälprodukter (EUT L 216, s.1) (nedan kallad den omtvistade förordningen) och fastställelse av att Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1007/2009 av den 16 september 2009 om handel med sälprodukter (EUT L 286, s. 36) (nedan kallad grundförordningen) inte får tillämpas.

Tillämpliga bestämmelser

Internationell rätt

- 2 I resolution 61/295 av den 13 september 2007 antog Förenta nationernas generalförsamling deklarationen om urbefolkningars rättigheter (nedan kallad FN-deklarationen om urbefolkningars rättigheter). Artikel 19 i förklaringen har följande lydelse:

”Staterna ska samråda och samarbeta i ärligt uppsåt med de berörda ursprungsfolken via deras egna företrädande institutioner för att på förhand inhämta deras fria och välinformerade samtycke innan de fattar beslut om och genomför lagstiftnings- eller förvaltningsåtgärder som kan få följder för dessa folk.”

Unionsrätt

- 3 Skälen 4–7 och 14 i grundförordningen har följande lydelse:

”(4) Säljakten har ifrågasatts av de delar av allmänheten och de regeringar som är lyhörda för djurskyddshänsyn på grund av den smärta, ångest, rädsla och andra former av lidande som dödande och avhudning av sälar i sin oftast utövade form vållar djuren.

(5) Som svar på medborgarnas och konsumenternas farhågor angående djurskyddsaspekterna i samband med dödande och avhudning av sälar och deras oro för att det på marknaden kan finnas produkter från sälar som har dödat och avhudats på ett sätt som orsakat smärta, ångest, rädsla och andra former av lidande har flera medlemsstater redan antagit eller avser att anta lagstiftning som reglerar handel med sälprodukter genom att förbjuda import och produktion av sådana produkter, samtidigt som det i andra medlemsstater inte finns några begränsningar av handeln med dessa produkter.

(6) Det råder således skillnader mellan nationella bestämmelser om handel, import, produktion och saluföring av sälprodukter. Sådana skillnader påverkar den inre marknads funktion negativt när det gäller produkter som innehåller eller kan innehålla sälprodukter, och de utgör ett hinder för handeln med sådana produkter.

(7) Att det finns så skilda bestämmelser kan också avskräcka konsumenterna från att köpa produkter som inte kommer från sälar, men som det inte är så lätta att särskilja från liknande varor som härrör från sälar, eller produkter som kan innehålla beståndsdelar eller ingredienser från sälar utan att detta framgår tydligt, till exempel pälsar, omega 3-kapslar samt oljor och lädervaror.

...

(14) De grundläggande ekonomiska och sociala intressena för inuitsamhällen som bedriver jakt på säl i självhushållningssyfte bör inte påverkas negativt. Jakten är en integrerad del av inuitsamhällets kultur och identitet, något som erkänns i FN:s deklaration om ursprungsbefolkningars rättigheter. Därför bör saluföring av sälprodukter som härrör från den traditionella jakt som inuitsamhällen och andra ursprungsbefolkningar bedriver, och som bidrar till deras självhushållning, tillåtas.”

4 I punkterna 1 och 4 i artikel 3 i förordningen, vilken har rubriken ”Villkor för saluförande” föreskrivs följande:

”1. Att saluföra sälprodukter på gemenskapsmarknaden ska vara tillåtet endast om sälprodukterna härrör från den traditionella jakt som inuitsamhällena och andra ursprungsbefolkningar bedriver och som bidrar till deras självhushållning. För importerade produkter ska dessa villkor vara tillämpliga vid importtillfället eller importstället.

...

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3, ska åtgärder för genomförandet av denna artikel, som avser att ändra icke väsentliga delar av denna förordning genom att komplettera den, antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 5.3.”

5 Europeiska kommissionen antog den omtvistade förordningen med stöd av artikel 3.4 i grundförordningen. Av artikel 1 i den omtvistade förordningen framgår att däri ”fastställs genomförandebestämmelser för saluförande av sälprodukter i enlighet med artikel 3 i [grundförordningen]”.

Bakgrund till målet och den överklagade domen

6 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 11 januari 2010 väckte Inuit Tapiriit Kanatami m.fl. talan om ogiltigförklaring av grundförordningen. I beslutet Inuit Tapiriit Kanatami m.fl./parlamentet och rådet (T-18/10, EU:T:2011:419) avvisade tribunalen talan. Överklagandet av detta beslut ogillades genom domstolens dom Inuit Tapiriit Kanatami m.fl./parlamentet och rådet (C-583/11 P, EU:C:2013:625).

7 Den 10 augusti 2010 antog kommissionen den omtvistade förordningen om genomförandebestämmelser för grundförordningen.

8 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 9 november 2010 väckte klagandena talan om ogiltigförklaring av den omtvistade förordningen och om fastställelse av att grundförordningen inte fick tillämpas enligt artikel 277 FEUF.

9 Genom beslut av den 13 april 2011 tillät ordföranden för tribunalens sjunde avdelning Europaparlamentet och Europeiska unionens råd att intervensera till stöd för kommissionens yrkanden.

10 Klagandena åberopade två grunder till stöd för sin talan varav den första avsåg att grundförordningen var rättsstridig och att den omtvistade förordningen saknade rättslig grund, då artikel 95 EG felaktigt hade valts som rättslig grund vid antagandet av grundförordningen, och åsidosättande av principerna om subsidiaritet och proportionalitet samt åsidosättande av de grundläggande rättigheterna. Den andra grunden avsåg att kommissionen hade gjort sig skyldig till maktmissbruk när den antog den omtvistade förordningen.

11 Tribunalen slog i den överklagade domen fast att talan inte kunde vinna bifall såvitt avsåg någon av dessa grunder och ogillade talan i sin helhet.

Parternas yrkanden

- 12 Klagandena har yrkat att domstolen ska
- upphäva den överklagade domen, fastställa att grundförordningen är rättsstridig och inte får tillämpas, med stöd av artikel 277 FEUF, och ogiltigförklara den omtvistade förordningen med stöd av artikel 263 FEUF,
 - i andra hand, upphäva den överklagade domen och återförvisa målet till tribunalen, och
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 13 Kommissionen har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet och förplikta klagandena att solidariskt ersätta rättegångskostnaderna.
- 14 Parlamentet har yrkat att domstolen skall ogilla överklagandet och förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.
- 15 Rådet har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet och förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

- 16 Klagandena har till stöd för överklagandet åberopat två grunder. Dessa avser att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den prövade grundförordningens lagenlighet. Den första grunden består av två delar och den andra grunden av tre delar.

Den första grundens första del

Parternas argument

- 17 Klagandena gör gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den i punkterna 28, 29, 37–40, 50 och 64 i den överklagade domen konstaterade att villkoren för att tillämpa artikel 95 EG var uppfyllda den dag då grundförordningen antogs.
- 18 Enligt klagandena borde dessa villkor redan ha varit uppfyllda den dag då kommissionen lade fram det förslag som låg till grund för grundförordningen. Syftet med artikel 95 EG är nämligen att den ska användas för att avhjälpa en situation i vilken skillnaderna i medlemsstaternas lagstiftning har en direkt inverkan på den inre marknaden och inte för att skapa skillnader mellan nationella lagstiftningar och därmed ge unionslagstiftaren ”fria händer” att lagstifta på alla områden. Om den dag då den berörda rättsakten antas vore relevant för prövningen av om dessa villkor är uppfyllda, skulle kommissionen kunna basera sitt förslag på en förutsägelse om att sådana skillnader kommer att föreligga vid den tidpunkt då rättsakten antas, vilket skulle strida mot principen om tilldelade befogenheter i artikel 5 FEU.
- 19 Klagandena har i andra hand hävdat att även om den relevanta tidpunkten för att kontrollera grundförordningens lagenlighet i förhållande till artikel 95 EG skulle vara den tidpunkt när nämnda förordning antogs, var villkoren för att kunna tillämpa denna artikel inte uppfyllda vid denna tidpunkt. De upplysningar som lämnas i skälen i förordningen innehåller nämligen enbart vaga och allmänna påståenden om att det fanns skillnader mellan nationella lagstiftningar och om risken för att utövandet av grundläggande friheter inskränks eller för att konkurrensen snedvrids, vilka inte är tillräckliga för att det ska vara motiverat att tillämpa artikel 95 EG. Bland annat anges inte i skäl 5 i

förordningen vilka medlemsstater som redan har infört eller som avser att införa ett förbud mot import och tillverkning av sälprodukter. De kompletterande upplysningar som lämnades av kommissionen under rättegången kan inte kompensera för att tillräckliga upplysningar inte lämnades i själva grundförordningen.

20 Kommissionen, parlamentet och rådet har bestritt vad klagandena anfört.

Domstolens bedömning

21 Klagandena har i den första grundens första del i sak anfört två argument. Dessa avser dels vilken tidpunkt som är relevant för prövningen av huruvida villkoren för att tillämpa artikel 95 EG var uppfyllda, dels vilka villkoren är för att tillämpa denna artikel då grundförordningen inte innehåller tillräckligt preciserade uppgifter om risken för att utövandet av grundläggande friheter inskränks eller för att konkurrensen snedvrids.

22 Vad beträffar det första argumentet erinrar domstolen om att det utgör fast rättspraxis att en omtvistad unionsrättsakts lagenlighet måste bedömas i förhållande till de faktiska och rättsliga omständigheter som rådde den dag då rättsakten antogs (dom Agrana Zucker, C-309/10, EU:C:2011:531, punkterna 31 och 45 och där angiven rättspraxis, och dom Schaible, C-101/12, EU:C:2013:661, punkt 50). Domstolen utgår därför från den dag då den berörda unionsrättsakten antogs när den prövar om villkoren för att tillämpa artikel 95 EG som rättslig grund var uppfyllda (se dom Arnold André, C-434/02, EU:C:2004:800, punkt 38, dom Swedish Match, C-210/03, EU:C:2004:802, punkt 37, dom Tyskland/parlamentet och rådet, C-380/03, EU:C:2006:772, punkterna 45–51 och 55, och Vodafone m.fl., C-58/08, EU:C:2010:321, punkterna 39 och 41).

23 I motsats till vad klagandena har hävdad är det inte relevant för denna prövning vid vilken tidpunkt kommissionen lade fram sitt förslag till förordning. När det väcks talan mot en lagstiftningsakt, såsom grundförordningen, är det nämligen inte förslaget till denna akt, vilket kan ändras under lagstiftningsförfarandet, som är föremål för unionsdomstolens lagenlighetskontroll, utan denna kontroll avser den rättsakt som unionslagstiftaren antar efter det att nämnda förfarande har avslutats.

24 Hur många medlemsstater som hade lagstiftat eller avsåg att lagstifta på det berörda området vid den tidpunkt då kommissionen lade fram sitt förslag är för övrigt inte i sig avgörande vid bedömningen av om det var lagenligt att unionslagstiftaren tillämpade artikel 95 EG, om villkoren för att tillämpa denna artikel var uppfyllda den dag då den berörda lagstiftningsakten antogs.

25 Härav följer att klagandens första argument är ogrundat.

26 Vad beträffar det andra argumentet erinrar domstolen om att enligt fast rättspraxis måste de åtgärder som avses i artikel 95.1 EG verkligen förbättra villkoren för upprättandet av den inre marknaden och dess funktion (dom British American Tobacco (Investments) och Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, punkt 60, dom Förenade kungariket/parlamentet och rådet, C-217/04, EU:C:2006:279, punkt 42, och dom Förenade kungariket/parlamentet och rådet, C-270/12, EU:C:2014:18, punkt 113). Det räcker visserligen inte att enbart konstatera att det föreligger skillnader mellan de nationella lagstiftningarna och att det föreligger en teoretisk risk att grundläggande friheter inskränks eller att konkurrensen snedvrids för att motivera valet av artikel 95 EG som rättslig grund. Unionslagstiftaren kan dock använda denna grund bland annat om skillnaderna mellan de nationella lagstiftningarna är ägnade att medföra hinder för utövandet av grundläggande friheter och, på detta sätt, ha en direkt inverkan på den inre marknads funktion, eller att snedvrida konkurrensen (dom Vodafone m.fl., C-58/08, EU:C:2010:321, punkt 32 och där angiven rättspraxis).

- 27 Denna bestämmelse kan även tillämpas som rättslig grund för att förebygga sådana handelshinder som följer av att medlemsstaternas lagstiftningar utvecklas i olika riktningar. Det måste emellertid vara sannolikt att sådana hinder kan komma att uppstå, och åtgärden i fråga måste ha till syfte att förebygga dem (dom Tyskland/parlamentet och rådet, C-380/03, EU:C:2006:772, punkt 38 och där angiven rättspraxis, och dom Vodafone m.fl., C-58/08, EU:C:2010:321, punkt 33).
- 28 Klagandena har således fel när de hävdar att de skäl som anges i ingressen till grundförordningen inte räcker för att motivera en tillämpning av artikel 95 EG och att tribunalen inte fick beakta de upplysningar som kommissionen lade fram under rättegången.
- 29 Vad beträffar rättsakter med allmän giltighet kan motiveringen nämligen begränsas till den generella situation som har lett fram till antagandet av dem och de allmänna syften som ska uppnås med dem (se dom AJD Tuna, C-221/09, EU:C:2011:153, punkt 59 och där angiven rättspraxis). Unionslagstiftaren kan således inte kritiseras för att enbart i allmänna ordalag, i skälen 4–7 i grundförordningen, ha redogjort för skillnaderna mellan medlemsstaternas bestämmelser om saluförande av sälprodukter och de störningar som dessa kan medföra för den inre marknadens funktion och som kan motivera att artikel 95 EG tillämpas. Bland annat var unionslagstiftaren inte skyldig, i motsats till vad klagandena har hävdad, att i själva texten i ingressen till grundförordningen precisera antalet medlemsstater och vilka medlemsstater det är vars lagstiftningar har föranlett antagandet av nämnda rättsakt.
- 30 Eftersom grundförordningen i sig har en tillräcklig motivering kan inte tribunalen kritiseras för att vid sin prövning, i punkt 50 i den överklagade domen, ha beaktat ytterligare upplysningar om de bestämmelser i medlemsstaterna som föranlett antagandet av förordningen, som kommissionen tillhandahöll under förfarandet, då dessa upplysningar enbart förtydligade motiveringen i grundförordningen i överensstämmelse med domstolens praxis. Vid prövningen av om artikel 95 EG kan utgöra rättslig grund för en viss rättsakt medger denna rättspraxis nämligen att sådana förtydliganden av motiveringen i den berörda rättsakten görs under rättegången (se, bland annat, dom British American Tobacco (Investments) och Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, punkterna 68, 70 och 73, dom Förenade kungariket/parlamentet och rådet, C-217/04, EU:C:2006:279, punkt 61, och dom Tyskland/parlamentet och rådet, C-380/03, EU:C:2006:772, punkterna 46 och 47).
- 31 Med stöd av de upplysningar som framgår av motiveringen till grundförordningen och de förtydliganden som kommissionen lämnade, vilka klagandena inte har bestritt i målet vid domstolen, kunde tribunalen, i punkterna 36–40 och 50 i den överklagade domen, konstatera – utan att göra en felaktig rättstillämpning – att det vid tidpunkten för grundförordningens antagande förelåg skillnader mellan medlemsstaternas bestämmelser om saluföring av sälprodukter som var ägnade att inskränka den fria rörligheten för dessa produkter.
- 32 Tribunalens slutsats, i punkt 58 i den överklagade domen, att dessa skillnader kunde motivera att unionslagstiftaren tillämpade artikel 95 EG som rättslig grund, var således korrekt.
- 33 Talan kan följaktligen inte vinna bifall såvitt avser den första grundens första del.

Den första grundens andra del

Parternas argument

- 34 Klagandena har gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning i punkt 56 i den överklagade domen när den stödde sig på den omständigheten att handeln mellan medlemsstaterna med sälprodukter och likvärdiga produkter verkligen inte är försumbar. Det finns anledning att betvivla att handeln mellan medlemsstaterna med sälprodukter och likvärdiga produkter inte är

försumbar. Klagandena har dessutom hävdad att enligt domstolens praxis kan unionslagstiftaren tillämpa artikel 95 EG endast om handeln med de berörda produkterna är relativt omfattande, vilket inte är fallet med sälprodukter.

- 35 Kommissionen och parlamentet har hävdad att den första grundens andra del inte kan prövas i sak och, i vilket fall som helst, inte kan leda till bifall för överklagandet.

Domstolens bedömning

– Huruvida överklagandet kan tas upp till sakprövning i denna del

- 36 Såsom kommissionen och parlamentet har påpekat kan inte domstolen vid ett överklagande pröva tribunalens konstaterande, i punkt 56 i den överklagade domen, att handeln mellan medlemsstaterna med sälprodukter och likvärdiga produkter inte är försumbar.

- 37 Enligt artikel 256.1 FEUF och artikel 58 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol ska ett överklagande till domstolen vara begränsat till rättsfrågor. Tribunalen är således ensam behörig att fastställa och bedöma de relevanta faktiska omständigheterna och att bedöma bevisningen, såvida inte dessa omständigheter eller bevis har missuppfattats (dom Ryanair/kommissionen, C-287/12 P, EU:C:2013:395, punkt 78 och där angiven rättspraxis).

- 38 Av den omständigheten att klagandena inte har gjort gällande att någon missuppfattning förelåg, följer det att den första grundens andra del – som avser att tribunalen fastställt att handeln mellan medlemsstaterna inte var försumbar – inte kan prövas i sak.

– Prövning i sak

- 39 Domstolen erinrar om att det inte av själva ordalydelsen i artikel 95 EG kan utläsas ett krav att unionslagstiftaren enbart får använda denna artikel om handeln med de berörda produkterna är relativt omfattande.

- 40 Även om domstolen i vissa mål har kvalificerat handeln mellan medlemsstaterna på de berörda marknaderna som relativt omfattande (se dom Arnold André, C-434/02, EU:C:2004:800, punkt 39 och där angiven rättspraxis, dom Swedish Match, C-210/03, EU:C:2004:802, punkt 38, och dom Tyskland/parlamentet och rådet, C-380/03, EU:C:2006:772, punkt 53) har den aldrig fastställt ett juridiskt kriterium med innebörden att åtgärder enbart får vidtas med stöd av artikel 95 EG på produktmarknader där handeln är relativt omfattande.

- 41 Tribunalen konstaterade härvidlag, i punkterna 39, 40 och 56 i den överklagade domen, med stöd av upplysningar hänförliga till marknaderna för sälprodukter och andra produkter som kan förväxlas med dessa, att de befintliga skillnaderna mellan medlemsstaternas lagstiftning om handel med sälprodukter är av sådant slag att de kan störa den inre marknaden för dessa produkter. Tribunalen drog således en korrekt slutsats, i punkt 58 i den överklagade domen, när den – utan att kontrollera om handeln med de berörda produkterna var relativt omfattande och kunde motivera att artikel 95 EG tillämpades som rättslig grund – fann att dessa skillnader gjorde att åtgärder kunde vidtas med stöd av denna artikel.

- 42 Följaktligen ska överklagandet delvis avvisas och delvis ogillas, vad beträffar den första grundens andra del.

Den andra grundens första del

Parternas argument

- 43 Klagandena har kritiserat tribunalen för felaktig rättstillämpning när den i punkt 105 i den överklagade domen slog fast att prövningen skulle göras enbart med beaktande av bestämmelser i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) och inte med beaktande av bestämmelser i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen). Enligt klagandena framgår det bland annat av artikel 6.3 FEU och artiklarna 52.3 och 53 i stadgan att de rättigheter som garanteras i Europakonventionen vederbörligen ska beaktas vid tillämpningen av fördragen som allmänna rättsprinciper och att bestämmelserna i Europakonventionen har företräde om de ger ett mera omfattande skydd än stadgan.
- 44 Kommissionen, parlamentet och rådet har bestritt vad klagandena anförde.

Domstolens bedömning

- 45 De grundläggande rättigheter som erkänns i Europakonventionen ingår, såsom bekräftas i artikel 6.3 FEU, i unionsrätten som allmänna principer, och enligt artikel 52.3 i stadgan ska rättigheter i stadgan som motsvarar rättigheter som garanteras i Europakonventionen ges samma innebörd och räckvidd som rättigheterna i den konventionen. Konventionen utgör emellertid inte något rättsligt instrument som formellt har införlivats med unionsrätten, så länge som unionen inte har anslutit sig till denna konvention (se, för ett liknande resonemang, dom Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, punkt 44, dom Schindler Holding m.fl./kommissionen, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punkt 32, och dom Telefónica och Telefónica de España/kommissionen, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, punkt 41).
- 46 Tribunalen gjorde således en korrekt rättstillämpning när den i punkt 105 i den överklagade domen fann att artiklarna 17, 7, 10 och 11 i stadgan, för unionsrättens del, garanterar det skydd som ges i de av klagandena åberopade bestämmelserna i Europakonventionen och att giltigheten av grundförordningen i förevarande fall därför ska prövas enbart utifrån de grundläggande rättigheter som garanteras i stadgan (se, för ett liknande resonemang, dom Otis m.fl., C-199/11, EU:C:2012:684, punkt 47, och dom Ziegler/kommissionen, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 126 och där angiven rättspraxis).
- 47 Domstolen konstaterar hursomhelst att klagandena, i den andra grundens första del, har begränsat sig till att kritisera tribunalen för att enbart ha hänvisat till bestämmelserna i stadgan och inte till bestämmelserna i Europakonventionen utan att emellertid ha preciserat på vilket sätt tribunalen skulle ha gjort en felaktig rättstillämpning, när den prövade grundförordningens giltighet med stöd av grundläggande rättigheter, som skulle kunna medföra att den överklagade domen upphävs.
- 48 Följaktligen kan överklagandet inte vinna bifall såvitt avser den andra grundens första del.

Den andra grundens andra och tredje del

Parternas argument

- 49 I den andra grundens andra del har klagandena hävdade att tribunalen gjorde en felaktig rättstillämpning när den fann att skyddet för rätten till egendom inte kan utsträckas till att omfatta skydd för rena affärsintressen. Förbudet att saluföra sälprodukter i unionen påverkar deras rätt att kommersiellt utnyttja dessa produkter. Domstolen har härvidlag redan fastställt att förbudet att saluföra och släppa ut kosttillskott på unionsmarknaden kan hindra utövandet av näringsfriheten för tillverkare av dessa

produkter. Enligt rättspraxis från Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter, bland annat domen Malik mot Förenade kungariket (Europadomstolens dom av den 13 mars 2012, nr 23780/08) utgör ekonomiska intressen som har samband med näringsverksamhet "egendom" i den mening som avses i protokoll nr 1 till Europakonventionen och omfattas således av rätten till egendom.

- 50 I den andra grundens tredje del har klagandena kritiserat tribunalen för att i punkt 112 i den överklagade domen ha konstaterat att FN-deklarationen om urbefolkningars rättigheter inte är rättsligt bindande och för att ha underlåtit att pröva om unionens institutioner innan de antog grundförordningen hade inhämtat klagandenas samtycke enligt artikel 19 i denna deklaration. Även om denna deklaration förvisso inte är rättsligt bindande har unionen, i skäl 14 i grundförordningen, konstaterat att det finns en skyldighet att i god tro beakta bestämmelserna i FN-deklarationen om urbefolkningars rättigheter. Unionen kan inte, enligt domstolens praxis, göra undantag från de regler som den har fastställt vid tillämpningen av denna deklaration (dom NTN Toyo Bearing m.fl./rådet, 113/77, EU:C:1979:91, punkt 21). Det framgår vidare av en resolution från Association du droit international publicerad år 2012 att artikel 19 i FN-deklarationen om urbefolkningars rättigheter är en bestämmelse som motsvarar internationell sedvanerätt som unionen ska beakta när den utövar sina befogenheter.
- 51 Parlamentet har hävdats att den andra grundens tredje del i dess helhet inte kan prövas i sak, eftersom klagandena inte med tillräcklig klarhet har angett på vilket sätt tribunalens rättstillämpning skulle ha varit felaktig i enlighet med artikel 169.2 i domstolens rättegångsregler. Överklagandet lämnar bland annat inte någon ledning för att kunna avgöra om klagandena kritiserar prövningen av de grunder de åberopade i målet vid tribunalen eller om de kritiserar att grunderna inte har prövats och av vilka skäl som artikel 19 i FN-deklarationen om urbefolkningars rättigheter skulle vara rättsligt bindande. Enligt kommissionen och parlamentet kan den andra grundens andra och tredje del åtminstone i vissa delar inte prövas i sak, eftersom klagandena varken har åberopat ett eventuellt åsidosättande av näringsfriheten eller ett åsidosättande av internationell sedvanerätt i målet vid tribunalen.
- 52 Kommissionen, parlamentet och rådet anser hursomhelst att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den andra grundens andra och tredje delar.

Domstolens bedömning

– Huruvida den andra grundens andra och tredje del kan tas upp till sakprövning

- 53 Vad beträffar parlamentets invändning om rättegångshinder avseende den andra grundens tredje del i dess helhet erinrar domstolen om att såsom framgår av artikel 256.1 andra stycket FEUF, artikel 58 första stycket i domstolens stadga samt artiklarna 168.1 d och 169.2 i rättegångsreglerna ska det i ett överklagande klart anges på vilka punkter den dom som det yrkas upphävning av ifrågasätts samt de rättsliga grunder som särskilt åberopas till stöd för detta yrkande vid äventyr av att överklagandet eller den aktuella grunden inte kan tas upp till sakprövning (se, för ett liknande resonemang, dom Schindler Holding m.fl./kommissionen, C-501/11 P, EU:C:2013:522, punkt 43, och Ezz m.fl./rådet, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punkt 111 och där angiven rättspraxis).
- 54 Domstolen konstaterar att klagandena i förevarande fall, i den andra grundens tredje del, har kritiserat en viss punkt i den överklagade domen. Enligt klagandena består den felaktiga rättstillämpningen i att den bindande karaktären hos skyldigheten att inhämta samtycke i artikel 19 i FN-deklarationen om urbefolkningars rättigheter har åsidosatts. Denna skyldighets bindande karaktär följer såväl av skäl 14 i grundförordningen som av internationell sedvanerätt.
- 55 Under dessa omständigheter ska parlamentets invändning att den andra grundens tredje del inte till någon del kan prövas i sak lämnas utan bifall.

56 Vad beträffar kommissionens och parlamentets invändningar om att det föreligger rättegångshinder avseende en viss del framgår det av handlingarna att klagandena i målet vid tribunalen inte har åberopat vare sig ett åsidosättande av näringsfriheten i artikel 16 i stadgan eller ett åsidosättande av internationell sedvanerätt, avseende artikel 19 i FN-deklarationen om urbefolkningars rättigheter.

57 Enligt fast rättspraxis gäller att om en part tilläts att vid domstolen åberopa en ny grund som denna inte har åberopat vid tribunalen skulle detta innebära att vederbörande vid domstolen, vilken har en begränsad behörighet i mål om överklagande, kunde anhängiggöra en mer omfattande tvist än den som tribunalen har prövat (dom Nexans och Nexans France/kommissionen, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, punkt 45 och där angiven rättspraxis).

58 Den andra grundens andra del, såvitt den avser näringsfriheten, och tredje del, såvitt avser ett åsidosättande av internationell sedvanerätt, kan således inte tas upp till sakprövning.

– Prövning i sak av den andra grundens andra del

59 Klagandena har i sak hävdats att grundförordningen kränker deras rätt till egendom eftersom förbudet att saluföra sälprodukter påverkar deras rätt att kommersiellt utnyttja dessa produkter i unionen.

60 Domstolen erinrar härvidlag om att de garantier för rätten till egendom som uppställs i artikel 17 i stadgan inte kan utsträckas till att skydda rena affärsintressen eller affärsmöjligheter, vars osäkerhet är en del av den ekonomiska verksamhetens själva natur, utan endast omfattar rättigheter som kan räknas som förmögenhetsvärden, vilka enligt rättsordningen ger en etablerad rättslig ställning på ett sådant sätt att rättighetsinnehavaren självständigt kan utöva dessa rättigheter för egen vinning (se dom Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, punkt 34 och där angiven rättspraxis).

61 Det framgår även av rättspraxis från Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter i fråga om artikel 1 i protokoll nr 1 till Europakonventionen, som ska beaktas enligt artikel 52.3 i stadgan, att framtida inkomster inte kan anses som "egendom" som åtnjuter skydd enligt denna artikel annat än om de redan har intjänats, utgör föremål för en säker fordran eller om det föreligger specifika omständigheter som kan motivera att den berörde har en berättigad förväntan att erhålla ett visst förmögenhetsvärde (se, bland annat, Europadomstolens dom av den 11 januari 2007 i målet Anheuser-Busch mot Portugal, nr 73049/01, § 64 och 65, samt domen i det ovannämnda målet Malik mot Förenade kungariket, § 93).

62 Klagandena har vid unionsdomstolarna enbart åberopat den teoretiska möjligheten att kunna saluföra sälprodukter i unionen utan att ange sådana omständigheter.

63 Överklagandet ska således delvis avvisas och delvis ogillas vad beträffar den andra grundens andra del.

– Prövning i sak av den andra grundens tredje del

64 Vad beträffar artikel 19 i FN-deklarationen om urbefolkningars rättigheter är inte denna bestämmelse i sig rättsligt bindande, vilket klagandena har medgett. Det är härvidlag tillräckligt att konstatera att inte heller skäl 14 i grundförordningen medför att skyldigheten att samråda och samarbeta för att få inuitsamhällenas samtycke, vilket avses i artikel 19, är rättsligt bindande.

65 Det framgår nämligen av detta skäls ordalydelse att för att inte negativt påverka de grundläggande ekonomiska och sociala intressena hos de inuitsamhällena som bedriver jakt på säl för självhushållning bör saluföring av sälprodukter som härrör från den traditionella jakt som dessa samhällen bedriver och som bidrar till deras självhushållning tillåtas.

- 66 Sådan saluföring tillåts i artikel 3.1 i grundförordningen. Hänvisningen i skäl 14 till erkännandet i FN-deklarationen om urbefolkningars rättigheter att denna jakt är en integrerad del av inuitsamhällets kultur och identitet, utgör således enbart en motivering till varför det undantagsvis kan göras avsteg från förbudet att saluföra sälprodukter på marknaden enligt denna förordning.
- 67 Det kan däremot inte utläsas av ordalydelsen i skäl 14 i denna förordning att det föreligger en rättsligt bindande skyldighet att följa artikel 19 i FN-deklarationen om urbefolkningsars rättigheter. För övrigt hänvisas det inte till denna bestämmelse i skälet.
- 68 Överklagandet ska således delvis avvisas och delvis ogillas vad beträffar den andra grundens tredje del.
- 69 Av vad som anförts ovan följer att överklagandet i dess helhet inte kan vinna bifall, och att det i vissa delar ska avvisas och i vissa delar ska ogillas.

Rättegångskostnader

- 70 Enligt artikel 184.2 i rättegångsreglerna ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet avvisas eller ogillas.
- 71 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats. Om en intervenient i första instans, som inte själv har överklagat det avgörande som meddelats där, deltar i målet om överklagande får domstolen, enligt artikel 184.4 i rättegångsreglerna, besluta att denna part ska bära sina rättegångskostnader. I artikel 140.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 i dessa regler också ska tillämpas i mål om överklagande, föreskrivs att medlemsstater och institutioner som har intervenerat ska bära sina rättegångskostnader.
- 72 Eftersom kommissionen har yrkat att klagandena ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna och dessa har tappat målet, ska klagandena förpliktas att bära sina rättegångskostnader och ersätta kommissionens rättegångskostnader.
- 73 Parlamentet och rådet, som har intervenerat vid tribunalen, ska bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

- 1) **Överklagandet ogillas.**
- 2) **Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi och Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd ska bära sina rättegångskostnader och ersätta Europeiska kommissionens rättegångskostnader.**
- 3) **Europaparlamentet och Europeiska unionens råd ska bära sina rättegångskostnader.**

Underskrifter